

NÔNG THÔN THÁI BÌNH

Sáng, xanh, sạch

(tiếp theo và hết)

KỶ 4: NÔNG THÔN BỪNG SÁNG

Đường làng, ngõ xóm phong quang, sạch đẹp, dân cư sinh sống ngăn nắp, giao thông đi lại thuận tiện, sản xuất phát triển, đời sống vật chất và tinh thần ngày càng được nâng cao... Đó là cảm nhận của người dân ở nông thôn trên địa bàn tỉnh, khi họ được hưởng thành quả mà chính mình đã đóng góp xây dựng.

Đưa cơ giới hóa vào sản xuất nông nghiệp.

Làng quê đáng sống

100% xã, thị trấn thành lập tổ thu gom rác thải, 100% hộ dân sử dụng nước sạch, 90% rác thải nông thôn được xử lý, hầu hết các cơ sở chăn nuôi đã đầu tư hầm biogas xử lý chất thải, nhiều mô hình thu gom vỏ chai, bao bì thuốc trừ sâu do các tổ chức hội, đoàn thể đảm nhận, đường bê tông rộng thênh thang, cây xanh phủ kín làng quê, nhà cửa khang trang, thoáng rộng... đó là những đổi thay ở nông thôn Thái Bình.

Trong những ngày tiết trời thu se se lạnh, bà Đào Thị Tắm, Bí thư Chi bộ thôn Kim Bang, xã Thái Xuyên, huyện Thái Thụy lại hồi tưởng về quãng thời gian mới chỉ mấy năm trước quê bà chỉ toàn đường đất hay đá cấp phối, môi trường ô nhiễm, ra khỏi nhà, đầu đầu cũng thấy rác. Chính bởi đường sá, hạ tầng sập sệ nên cái nghèo cứ đeo bám

mãi như một "vòng kim cô" trên đầu người dân. Khi có Nghị quyết số 02-NQ/TU ngày 28/4/2011 của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh về xây dựng NTM giai đoạn 2011 - 2015 với chủ trương nhà nước và nhân dân cùng làm NTM thì người dân xã Thái Xuyên nói chung và thôn Kim Bang nói riêng đã đổi thay không ngờ. Nhưng nói một cách thẳng thắn thì những cách hợp đầu tiên tuyên truyền về NTM không hề suôn sẻ, khi nghe cán bộ giải thích thì người dân đã nhao nhao phản ứng. Thế nhưng "mưa dầm thấm lâu", lấy chính những quyền lợi của dân ra mà thuyết phục thì họ lại trở thành lực lượng hàng đầu nhất, tin vào chính quyền nhất. Đến nay, 100% đường làng, ngõ xóm được bê tông hóa, 100% hộ sử dụng nước sạch, 100% hộ gia đình bỏ rác đúng điểm tập kết, đúng giờ vào 2 buổi cố định trong tuần; 100% rác thải sinh hoạt

được thu gom và xử lý triệt để, ngày 24 hàng tháng trở thành ngày ra quân tổng vệ sinh môi trường đường làng, ngõ xóm, phát quang cỏ dại, bụi rậm và trồng hoa hai bên đường để làm đẹp thôn làng - điểm mà chỉ vài ba năm trước, có nằm mơ người dân cũng không thể cảm nhận được sự đổi thay nhanh đến vậy.

Về xã NTM Vũ Lạc, thành phố Thái Bình những ngày này, ấn tượng đầu tiên là những con đường bê tông rộng, thoáng mát, sạch đẹp, camera tại các trục đường giao thông, điện thoại sáng từng ngõ xóm, người dân hằng say lao động sản xuất và đặc biệt không còn thấy hình ảnh của rác thải sinh hoạt vùi bừa bãi ra các khu đất trống, ven đường như trước. Đây được coi là một "kỳ tích" trong việc thực hiện tiêu chí số 17 về môi trường ở nơi đây. Vậy "Vũ sao Vũ Lạc luôn sạch rác?" Theo ông Nguyễn Văn Tân,

Chủ tịch UBND xã Vũ Lạc thì địa phương đặc biệt triển khai nhân rộng các mô hình tự quản vệ sinh môi trường của các tổ chức hội, đoàn thể chính trị - xã hội; mô hình thu gom, phân loại rác thải sinh hoạt tại hộ gia đình của Hội Liên hiệp Phụ nữ xã; lập bản hương ước BVMT tại xã, thôn, gắn với xây dựng đời sống văn hóa ở khu dân cư... Sau một thời gian thực hiện, bà con nhân dân đã đồng tình hưởng ứng, góp phần làm thay đổi những thói quen xấu, vứt rác bừa bãi ảnh hưởng đến môi trường. Hàng năm, làng nghề truyền thống mây tre đan và các cơ sở sản xuất may mặc, giấy da trên địa bàn xã đã tạo việc làm, tăng thu nhập và cải thiện chất lượng cuộc sống cho người dân trong và ngoài xã, với gần 2.000 lao động thường xuyên và 1.000 lao động nông nhàn, với thu nhập từ 3 - 6 triệu đồng/người/tháng. 100% các cơ sở sản xuất, doanh nghiệp đều đạt tiêu chuẩn về môi trường, không có trường hợp nào xả chất thải, nước thải sai quy định, gây ô nhiễm môi trường.

Những con người bình dị

Đường đất nay đã hóa bê tông, không khí trong lành, an ninh bảo đảm, tình làng nghĩa xóm đậm đà đã biến nông thôn trở thành một nơi đáng sống nhất giữa bối cảnh thành thị đang mỗi lúc một chật chội, ô nhiễm. Công tác quy hoạch đất đai hoàn thành, chỗ làm nơi sản xuất, chỗ nuôi tập trung đã hạn chế tình trạng ô nhiễm môi trường nước thải. Từ một thôn nghèo, đường sá chật hẹp, vườn tạp, không có giá trị kinh tế thì nay các đường làng đã được rải bê tông phẳng lý, rộng rãi, hai bên đều có hàng rào cây xanh hay các đường hoa sắc sỡ sắc màu... Trên các cánh đồng, hệ thống kênh mương cơ bản đã được cứng hóa, bờ vùng, bờ thửa to rộng, máy móc xuống tận ruộng. Sản phẩm của rác thải sinh hoạt vùi bừa bãi ra các khu đất trống, ven đường như trước. Đây được coi là một "kỳ tích" trong việc thực hiện tiêu chí số 17 về môi trường ở nơi đây. Vậy "Vũ sao Vũ Lạc luôn sạch rác?" Theo ông Nguyễn Văn Tân,

khí trong lành, cảnh quan môi trường xanh, sạch, đẹp, già thì mừng, trẻ thì háo hức. Những gì mà NTM mang lại đã cho người dân thấy rõ những giá trị thực của nó. Việc xây dựng cảnh quan, khuôn viên xanh, sạch, đẹp đã trở thành việc làm thường xuyên của mỗi người dân quê lúa. Bà Nguyễn Thị Nụ, thôn Hưng Đạo, xã Bình Định, huyện Kiến Xương năm nay đã ngoài 80 tuổi, phấn khởi: Người già chúng tôi giờ chỉ mong sống lâu để chứng kiến sự đổi mới của quê hương. Xóm làng đẹp như tranh, đời sống người dân ngày càng có "của ăn của để", nằm ngoài những mong ước của thế hệ chúng tôi. Được gặp gỡ và trò chuyện với người dân ở đây, mới thấy được thành quả qua những năm xây dựng NTM ở Bình Định không chỉ có nhà cửa, đường sá, công trình mới mà điều quan trọng nhất là con người mới, suy nghĩ mới, cách thức sản xuất, cung cách ứng xử mới và lối sống mới. Truyền thống đoàn kết, gắn bó và tinh cổ kết cộng đồng vốn là yếu tố đặc trưng của người dân Bình Định. Trong hành trình xây dựng xã NTM kiểu mẫu hiện nay, truyền thống quý báu này lại càng được phát huy và trở thành nền tảng và động lực để cán bộ và nhân dân Bình Định phấn đấu làm nên những nét đẹp riêng có của mình. Ông Bùi Ngọc Triu, Chủ tịch UBND xã Bình Định, huyện Kiến Xương chia sẻ: Để có được như ngày hôm nay, cán bộ và bà con nhân dân đã phải vượt qua nhiều khó khăn, vất vả, vì vậy chúng tôi phải quyết giữ gìn và phát huy thành quả chung. Không được thỏa mãn, dừng lại... đây là suy nghĩ và định hướng chung của cán bộ và nhân dân Bình Định trong quá trình xây dựng xã NTM kiểu mẫu.

Điện mạo nông thôn Thái Bình đang đổi thay từng ngày theo hướng sáng, xanh, sạch, đẹp, kết cấu hạ tầng phục vụ sản xuất dẫn đồng bộ, đời sống tinh thần và vật chất của người dân tăng cao. Tuy còn nhiều việc phải tiếp tục làm, bởi đó là nhu cầu đòi hỏi không ngừng của cuộc sống, nhưng nông thôn quê lúa Thái Bình bao giờ cũng là nơi đáng sống, đáng yêu.

Nâng cao hiệu quả kinh tế cho cây màu vụ đông

Với nhóm rau đậu khuyến khích các địa phương xây dựng các vùng sản xuất tập trung theo hướng an toàn để nâng cao giá trị.

Năm 2018, toàn tỉnh phấn đấu gieo trồng 36.000ha cây màu vụ đông. Không chỉ phấn đấu hoàn thành về diện tích, ngành Nông nghiệp cùng các địa phương đặt quyết tâm nâng cao giá trị, hiệu quả sản xuất bằng việc xác định tập trung vào các loại cây chủ lực có giá trị và hiệu quả kinh tế cao như: dưa, bí, ngô các loại, đậu đỗ, ớt, khoai tây, rau...

Nhìn lại vụ đông năm 2017, đây được xem là một trong những vụ sản xuất gặp nhiều khó khăn khi chịu ảnh hưởng của thiên tai, gây thiệt hại gần 12.000ha cây màu vừa gieo trồng. Tuy nhiên, nhờ những cơ chế hỗ trợ kịp thời, hiệu quả của tỉnh, huyện cùng quyết tâm cao của các cấp, ngành, diện tích gieo trồng đạt 36.351ha, tăng 699ha so với năm 2016, năng suất của hầu hết các loại cây trồng đều đạt cao, có bản được giá. Giá trị sản xuất vụ đông năm 2017 ước đạt 2.759,1 tỷ đồng, tăng 81,4 tỷ đồng so với năm 2016. Trong điều kiện sản xuất ngày càng gặp nhiều khó khăn do tác động tiêu cực của biến đổi khí hậu; thu nhập từ sản xuất nông nghiệp thấp hơn các ngành nghề khác nên một bộ phận nông dân không thiết tha với đồng ruộng khiến việc phát triển sản xuất vụ đông gặp nhiều khó khăn. Ngoài ra, số lượng các doanh nghiệp, HTXNN tham gia liên kết, ký hợp đồng tiêu thụ sản phẩm vụ đông còn quá ít. Nông dân chủ yếu vẫn tự lo tiêu thụ sản phẩm nên giá trị, hiệu quả sản xuất vụ đông chưa cao.

Thực tiễn sản xuất vụ đông nhiều năm qua cho thấy, đẩy mạnh chuyển đổi cơ cấu cây trồng là một giải pháp hiệu quả để nâng cao giá trị sản xuất cây màu vụ đông trên cơ sở phát triển các chuỗi liên kết tiêu thụ sản phẩm; đánh giá đúng nhu cầu của thị trường cũng như khả năng sản xuất của người dân từ đó có định hướng tổ chức phù hợp. Vụ đông năm 2018, ngành Nông nghiệp xác định lấy hiệu quả kinh tế trong sản xuất để phát triển bền vững,

chú trọng và mở rộng các cây trồng theo lợi thế của từng địa phương; đẩy mạnh quy hoạch, mở rộng quy mô cánh đồng liên kết có bao tiêu sản phẩm để tạo sự ổn định trong sản xuất. Có chế độ hỗ trợ tập trung vào 1 - 2 cây trồng chủ lực theo đề xuất của các huyện. Xác định ngô ngọt, bí đỏ là hai cây trồng chủ lực có giá trị kinh tế cao, phù hợp với lợi thế, thổ nhưỡng và trình độ thâm canh của người dân, huyện Quỳnh Phụ đã đề xuất UBND tỉnh hỗ trợ tập trung vào hai cây trồng này. Trên cơ sở kế hoạch phấn đấu 6.500ha cây màu vụ đông, trong đó chủ lực là ớt, ngô, dưa, bí, rau các loại, huyện cùng cơ cấu giống lúa phù hợp để sau khi thu hoạch có đất gieo trồng rau màu vụ đông sớm. Đến nay, nông dân trong huyện đã gieo trồng được 3.800ha cây màu, chủ yếu là ớt, ngô, dưa bí các

loại, trong đó 900ha ớt bắt đầu cho thu hoạch.

Phần đầu giá trị sản xuất từ vụ đông đạt trên 80 triệu đồng/ha, huyện Đông Hưng đã đẩy mạnh công tác tuyên truyền về lợi ích của vụ đông, áp dụng các biện pháp chuyển dịch thời vụ, tùy từng chân đất trồng cây màu vụ đông bố trí giống lúa, thời vụ và phương thức gieo cấy cho phù hợp. Chủ động rút nước khi lúa mùa chín đổ đui, thu hoạch lúa khản trương giải phóng đất trồng cây vụ đông, huy động các phương tiện để làm đất, phần đầu thu hoạch lúa đến đâu làm đất và trồng cây vụ đông đến đó, nhất là các cây trồng sớm như: bí, ngô và đậu tương... Ông Phạm Văn Trội, thôn Đông Hòa, xã Đông Xá cho biết: Vụ đông này, gia đình tôi trồng 4 sào bí xanh. Để có bí bán sớm, được giá, ngay từ khi gieo cấy lúa mùa tôi đã chia ruộng, sử dụng giống có thời gian sinh trưởng ngắn để thu hoạch trước, làm ruộng đặt bầu ươm bí. Đến khi lúa được thu hoạch đại trà thì bí cũng ngoi dài.

Đến nay, thời vụ gieo trồng cây ưa ấm sắp kết thúc, các địa phương đang tập trung nhân lực, phương tiện, lúa chín để đầu thu hoạch đến đó; chuẩn bị tốt các điều kiện cho gieo trồng cây ưa lạnh, đặc biệt là cây khoai tây. Riêng đối với nhóm rau, đậu, ngành Nông nghiệp khuyến khích các địa phương quy hoạch và xây dựng các vùng sản xuất tập trung, ổn định, áp dụng quy trình sản xuất an toàn; sử dụng phân bón hữu cơ, phân vi sinh...

LUU NGÂN

Một số lưu ý khi trồng khoai tây được bảo quản trong kho lạnh

Thời vụ trồng chính vụ vào cuối tháng 10 và đầu tháng 11 dương lịch, thời vụ tốt nhất để trồng khoai tây là 25/10 đến 5/11 dương lịch. Xác định thời vụ trồng khoai để tăng dần nhiệt độ theo quy trình hướng dẫn cụ thể. Khi nâng nhiệt độ ngang với môi trường bên ngoài, dùng quạt thông gió quạt kho khoai khoảng 2 ngày mới đưa khoai ra khỏi kho lạnh. Các bước được tiến hành như sau:

+ Để khoai ra khỏi bao, nhẹ nhàng tránh xây xước vỏ, nhặt và loại bỏ các củ có vết thối để riêng.
+ Nên chọn chỗ thoáng, tránh nơi có ánh sáng trực tiếp, xếp khoai lán lượt thành lớp mỏng, sau đó đẩy lên mặt khoai một lớp bao tải dày ẩm (vắt kiệt nước) hoặc phủ lớp rơm rơm. Khi khoai bắt đầu mầm trắng ở các mắt củ là có thể trồng tốt và khoai lên rất nhanh.

+ Để tiết kiệm giống, các củ to có thể được bổ đôi, bổ ba và thậm chí mangan vào lát cắt sau đó trồng ngay, cần chú ý các phần củ bổ phải có mầm. Có thể dùng phương pháp bổ đỉnh, sau bổ khoảng 5 - 7 ngày tách miếng bổ và đem trồng.

+ Khi trồng với củ giống bổ nên trồng gọn vào một góc, nên đặt nghiêng phần mặt cắt lát tốt nhất.

+ Khoai tây rất cần phun thuốc và phân chuồng phải được ủ mục, để có nhiều củ to thì mật độ trồng phải thưa hơn, mật độ trên luống (hàng cách hàng 45 - 50cm và củ cách củ khoảng 35 - 40cm).

+ Tủi ẩm và phủ rạ mặt luống sau trồng, không để đất mặt luống quá khô.

+ Sau trồng, khi khoai mọc cao 10 - 15cm cần bón thúc và vun lần 1, lần vun 2 sau lần vun 1 khoảng 10 - 15 ngày (sau trồng 30 - 35 ngày).

TRUNG TÂM KHUYẾN NÔNG THÁI BÌNH

Bà Nguyễn Thị Minh Hiền, Phó Chủ tịch Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh

Những năm qua, phong trào sạch nhà, đẹp ngõ và mô hình "Đường hoa phụ nữ" được Hội Liên hiệp Phụ nữ tỉnh triển khai rộng khắp tới các cấp hội trong tỉnh. Đến nay, 100% các cơ sở hội phát động cán bộ, hội viên trồng hoa tại các tuyến đường làng, ngõ xóm. Các tuyến đường hoa xanh tươi, muôn sắc màu đã mang đến không gian tươi mới, tràn đầy sức sống, góp phần thay đổi cảnh quan của nhiều làng quê.

Ông Nguyễn Đình Triệu, Trưởng phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn huyện Quỳnh Phụ

Trong quá trình xây dựng NTM, huyện Quỳnh Phụ luôn xác định tiêu chí môi trường là tiêu chí chủ chốt. Để hoàn thành tiêu chí này, cấp ủy, chính quyền, các tổ chức đoàn thể tích cực tuyên truyền, vận động người dân nâng cao ý thức, trách nhiệm BVMT, giữ gìn đường làng ngõ xóm xanh, sạch, đẹp, bỏ rác đúng nơi quy định, làm hầm biogas trong chăn nuôi... Đến nay, cơ bản các xã đều đạt tiêu chí môi trường trong xây dựng NTM.

Ông Nguyễn Hữu Mạnh, Chủ tịch xã Minh Quang, huyện Vũ Thư

Việc xây dựng xã đạt chuẩn NTM đã khó nhưng nâng cao và giữ vững các tiêu chí, nhất là tiêu chí môi trường càng khó hơn nên Minh Quang luôn xem đây là nhiệm vụ chính trị quan trọng, phải làm thường xuyên, lâu dài để giữ vững danh hiệu xã đạt chuẩn NTM với môi trường sống, xanh, sạch, đẹp.

MINH NGUYỆT

Giống lúa TBR 279 ở Vũ Đồi

Vụ mùa năm 2018, thông qua sự hỗ trợ giống, kỹ thuật của Công ty Cổ phần Tập đoàn Thái Bình Seed, xã Vũ Đồi (Vũ Thư) thực hiện mô hình sản xuất giống lúa TBR 279 với diện tích gần 10ha. Là địa phương có tiến độ thu hoạch lúa mùa sớm và nhanh nhất huyện Vũ Thư, đến nay, 100% diện tích lúa mùa của xã Vũ Đồi đã thu hoạch xong, người dân đang tập trung gieo trồng cây vụ đông. Khi lúa đã đầy bông cũng là lúc bà con cùng nhau nhìn nhận, chiêm nghiệm lại các bộ giống đã sử dụng, gieo cấy.

Đây là một trong những vụ được mùa trong nhiều năm trở lại đây, trong đó phải kể đến đóng góp của giống lúa "tân binh" TBR 279. Trong bối cảnh hàng loạt bộ giống lúa có biểu hiện thoái hóa, nhiễm nặng các bệnh: đạo ôn, bạc lá, rầy... thì việc đưa vào gieo cấy giống lúa mới với ưu thế vượt trội về năng suất, chất lượng, đặc biệt là sạch sâu bệnh được bà con hào hứng. TBR 279 là một trong những giống lúa thể hiện những ưu thế ấy qua vụ đầu tiên thử nghiệm trên đồng đất Vũ Đồi. Là một trong những xã có truyền thống gieo trồng vụ đông

của huyện, việc gieo cấy giống lúa ngắn ngày để thu hoạch sớm, tạo quỹ đất trồng cây vụ đông được xã Vũ Đồi chú trọng mở rộng. Bắc thơm 7 là một trong những giống lúa đáp ứng được đòi hỏi trên khi có thời gian sinh trưởng ngắn, chất lượng gạo ngon. Tuy nhiên, qua một thời gian dài gieo cấy, giống lúa này đã bộc lộ nhiều biểu hiện thoái hóa, đặc biệt là khả năng chống chịu sâu bệnh kém, vụ mùa thường nhiễm bạc lá, rầy. Vụ mùa năm 2018, được Công ty Cổ phần Tập đoàn Thái Bình Seed hỗ trợ 200kg giống và tập huấn kỹ thuật,

xã Vũ Đồi đã mua thêm giống, đưa TBR 279 vào gieo cấy với diện tích gần 10ha. Ông Vũ Ngọc Điện, Giám đốc HTXNN xã Vũ Đồi cho biết: Qua vụ đầu tiên gieo cấy, tôi thấy TBR 279 có thời gian sinh trưởng ngắn (95 - 105 ngày) nên rất phù hợp với tập quán canh tác của địa phương; là giống lúa có tiềm năng về năng suất, chất lượng gạo, khả năng chống chịu sâu bệnh khá tốt. So với giống lúa chất lượng cao Bắc thơm 7 đã có truyền thống gieo cấy tại địa phương, TBR 279 vượt trội hơn hẳn về năng suất (cao hơn từ 20 - 30kg/sào), khả năng chống chịu sâu bệnh tốt, đặc biệt là bệnh bạc lá, rầy ở vụ mùa, nếu được thì trường đón nhận, TBR 279 có thể sẽ thay thế Bắc thơm 7 trong thời gian không xa.

Ông Phạm Văn Hiền, Trưởng thôn 2 cho biết: Với quy trình canh tác, đầu tư, chăm sóc thực hiện quy giống lúa Bắc thơm 7 đối chứng song TBR 279 cho thấy nhiều chỉ tiêu khá quan: cây có hình dạng đẹp, gọn khóm, cứng cây, lá đông thẳng đứng, bông to và dài; kháng bệnh tốt. Cả thôn 2 chúng tôi gieo cấy gần 20 mẫu TBR 279 ở vụ mùa này, có gia đình cấy 3 - 4 mẫu, riêng gia đình tôi cũng gieo cấy 3 sào TBR 279, từ đầu vụ đến cuối vụ tôi chỉ phun phòng đạo ôn cổ bông giai đoạn lúa trở theo khuyến cáo, trong khi các giống lúa khác phải phun phòng, trừ sâu bệnh ít nhất từ 2 - 3 lần. Đối với hiệu quả sản xuất, theo ông Vũ Ngọc Điện, Giám đốc HTXNN xã

Vũ Đồi, bình quân năng suất thu hoạch ở vụ mùa đạt 1,7 - 1,8 tạ/sào, gạo trong, cơm mềm dẻo, có mùi thơm,

vị đậm. Tới đây, xã Vũ Đồi tiếp tục mở rộng quy mô gieo cấy giống lúa TBR 279, từng bước chọn lọc, xây dựng bộ

giống mới năng suất, chất lượng thay thế dần giống lúa cũ, thoái hóa.

NGÂN HUÂN

Thu hoạch lúa mùa ở Vũ Đồi.